



Hollandiae antiquorum catthorum sedis nova descriptio, auctore Iacobo a Daventria

<https://hdl.handle.net/1874/348539>



H O L L A N D I A.

ERASMVS ROTERODAMVS BATAVVS his verbis hanc suam describit Hollandiam: Conuenit inter plerosque doctos, nec id refragantibus conieaturis, eam Rhe ni ad Oceanum Insulam, cuius Tacitus libro vicesimo meminit, esse, quam nunc Hollandiam vocant, terram mihi semper celebrandam, & venerandam, ut cui vitæ huius initium debeam. Atque vtinam illi nos tam possimus honestamento vicissim esse, quām illa nobis non est poenitenda. Nam quod Martialis eam gentem rusticitatis insimulat, quod eandem Lucanius trucem vocat; aut nihil ad nos pertinet, aut etiam laudi vertendum arbitror vtrumque. Siquidem quæ gens non aliquando fuit rudior? Aut quando Romana gens laudatior, quām cū præter agriculturam & militiam nihil artium nosset? Quod si quæ quondam in Batauos dicta sunt, contendet aliquis ad huius temporis rationem pertinere; quæ maior laus Hollandiæ meæ potuit tribui, quām si dicatur à Martialis iocis abhorrire, quos etiam ipse nequitas appellat? Vtinamque Christianis vel omnibus aures essent Batauae, quod pestilentes eius Poëte facetias, aut non admitterent, aut certè his non caperentur. Quod si quis id rusticitatem vocare velit, nos conuicium haud illibenter agnoscimus; videlicet cum integris Lacedæmoniis, cum priscis illis Sabinis, cum laudatissimis Catonibus commune. Lucanus autem (opinor) ita truces appellat Batauos, ut Virgilius acrem Romanum. Alioqui si mores domesticos spectes, non alia gens est ad humanitatem, ad benignitatem propensior, cuique minus adsit vel feritatis, vel truculentia. Ingenium simplex, & ab insidiis, omniq[ue] fuso alienum, nullis grauibus obnoxium vitiis; tantum ad voluptatem, præcipue conuiuorum, aliquantò deditius. Cuius rei causam esse puto, miram rerum omnium exuberantium, quibus voluptatis studium irritari solet; idque partim ob commoditatē importationum, quod non solū occupat duo nobilissimorum fluminum ostia, Mosæ, Rhenique; verumetiam quod aliquanta sui parte Oceano alluitur; partim ob natuam Regionis vberatatem, ut quæ passim nauigabilibus ac piscois interluatur fluuiis, pascuis vberimis abundet. Adhac avium infinitam copiam, paludes, saltusque suppeditant. Proinde negant aliam inueniri Regionem, quæ simili spatio, tantum Oppidorum contineat, mediocri quidem magnitudine, sed incredibili politia. In domestica supellestis nitore, palmam vni concedunt Hollandiæ, negotiatores quibus pleraque pars Orbis est peragrata. Mediocriter Eruditorum, nusquam gentium frequentior numerus. Ad exquisitam eruditio nem, præsertim antiquam, quod non perinde multi perueniant, aut vitæ luxus in causa est, aut quod apud illos plus honoris habetur egregiæ morum integritati, quām egregiæ doctrinæ. Nam ingenium non esse negatum illis, plurimis constat argumentis; quanquam mihi sane quām mediocre contigit, ne dicam exiguum, ut cetera pleraque. Hactenus Erasmus in Chiliadibus. Descripsit hanc Olandiam, ut ipse vocat, Chrysostomus Neapolitanus, eleganti Epistola, ad Comitem Nugarolum. De eadem vide Historiam Batavicam Gerhardi Geldenhaurij, & Petrum Diueum. De admirabili huius Regionis rerum copia atque abundantia lege Lud. Guicciardinum. Ruinarum Armamentarij Romani quod arcem Britannicam vocant incole (quæ sunt in littore Oceani Germanici ad pagum Catwijk op zee appellatum, non longè à Leyda Opido) marmorearumque inscriptionum ibidem inuen tarum effigiem, olim seorsum in lucem dedimus. De Regione Traiectensis, quæ hac Tabula etiam continetur, consule Historiam Lamberti Hortensi Montfortij.